

"TREBUIE SĂ ÎNCERCI NECONTENIT SĂ URCI FOARTE SUS, DACĂ
VREI SĂ POȚI SĂ VEZI FOARTE DEPARTE"

CONSTANTIN BRÂNCUȘI

ARMONII

REVISTA LICEULUI TEHNOLOGIC "CONSTANTIN BRÂNCUȘI" DEJ

www.gscbrancusidej.ro
gscbrancusidej@yahoo.com

DIRECTOR: ILIEȘ TEODOR SABIN

2021-2022
ISSN 2065—3697

COLECTIVUL DE REDAȚIE

Coordonatori redacție

prof.ing. Ginele Badiu
bibl.prof. Ioana Ilieș

Redactor șef

Alesia Roxana Vaida

Redactori

Florina Nicoleta Pop
Alexandra Alina Feher
Melisa-Carina Giurgeanu
Paula Gabriela Matei
Anateea Pop
Raul Răzor

Desene

Tabita Andreica

Membri colaboratori

prof. Adina Tinca
prof. ing. Gabriel Adrian Badiu
psih. Daniel Zdrâncu

Coordonator grafică și tehnoredactare
computerizată

informatician Gabriel Adrian Badiu

Dialoguri - Interviuri	2
Creațiile elevilor	3
Biblioteca în acțiune	10
Educație și știință	14
Frânturi de istorie	16
Invenții și inventatori	18

CUPRINS

CUVÂNT DE ÎNCEPUT

**Dragi elevi, stimați profesori,
părinți și onorați invitați,
Bun venit în noul an școlar
2021-2022!**

Mă bucur să vă reîntâlnesc pe toți, sănătoși și cu forțe proaspete! Deschidem porțile liceului nostru într-un context special și menționez că urmează un an școlar dificil, dar împreună, prin parteneriatul școală-elev-părinte, vom face față provocărilor.

Un gând plin de emoție se îndreaptă către **elevii claselor a IX-a**. Dragi bobocei, vă urez „bun venit” în marea familie a liceului nostru! Ați pășit într-o etapă fundamentală pentru viitoarea voastră carieră și vă asigur că veți găsi aici profesori dedicați și un mediu sigur pentru dezvoltare. Fiți curajoși, curioși și responsabili din prima zi!

Liceul tehnologic înseamnă cursuri de teorie îmbinate cu multă practică, multă implicare în proiecte educaționale, multă muncă pentru

**Discursul
domnului
ILIEȘ
TEODOR,
directorul
Liceului
Tehnologic
„Constantin
Brâncuși”**

atingerea performanței școlare.

Nu uitați: meseria se învață prin disciplină și rigoare maximă, tehnologia digitală vă susține activitatea de învățare dar nu o suplinește, adaptabilitatea este cea mai importantă abilitate actuală și ceea ce învățăm astăzi ne pregătește pentru viitor!

Adresez **mulțumiri speciale Primăriei Dej și Consiliului Local** pentru implicarea directă în viața liceului nostru. Datorită sprijinului financiar și administrativ oferit, școala noastră dispune astăzi de toate echipamentele necesare pentru a începe cursurile în deplină siguranță.

De asemenea, **le mulțumesc profund părinților**. Parteneriatul cu dumneavoastră este esențial în această perioadă. Vă mulțumim pentru încrederea pe care ne-o acordați în educarea copiilor dumneavoastră!

Vă doresc tuturor un an școlar cu multă sănătate, echilibru și rezultate excelente!

CREAȚIILE ELEVILOR

De la idee, la faptă...

Pop Florina Nicoleta

Suntem în anul 2035, iar efectele încălzirii globale sunt din ce în ce mai vizibile. Apa e tot mai puțină, mările se retrag, iar animalele pot pieri de sete în orice moment. Nici iernile nu mai sunt ca altădată, cu zăpada până în brâu, acum abia cad câțiva fulgi și aceia topindu-se de îndată ce iau

contact cu solul. Eu și prietenii mei, Mara, Mia și Erik nu mai suportam să vedem cum se distruge unica și singura noastră lume, și noi odată cu ea.

- Trebuie să facem ceva să ne salvăm planeta, altfel vom rămâne fără ea în scurt timp, le-am sugerat eu, ei susținându-mă încrezători!

Erik intervine grăbit spunându-ne cât de pregnant se resimt efectele încălzirii globale în zona noastră. Cu greu mai suportăm cu toții temperaturile înalte, apa e tot mai dificil de procurat, hrana e fără gust, oamenii sunt palizi, copiii nu mai au chef de joacă, orașele sunt pustii, satele și zonele împădurite încearcă să-i ocrotească pe cei câțiva oameni. E dezastru.

Mia ascultă cuvintele lui Erik, care parcă îi rezumau cele văzute zilnic pe afară, apoi spune:

- Trebuie să aflăm cum putem stopa toate acestea, cât de cât să le încetinim.

Mia era bine documentată. Ea a aflat din studiile cercetătorilor că ar trebui convingi oamenii să circule cu transportul în comun, mașina personală să o folosească doar la nevoie. Mai apoi, foarte important este ca aparatele de aer condiționat să fie folosite la minim, iluminatul să se realizeze cu becuri fluorescente, reciclarea atentă și responsabilă a tuturor deșeurilor ar completa paleta soluțiilor propuse, iar peste toate ar fi plantarea copacilor pe cât mai întinse suprafețe. Astfel, s-ar întări stratul de oxigen, iar mediul și-ar reveni, și-ar recăpăta frumusețea de odinioară, puterea de a transmite prin toate frânturile lui, viața.

În zilele următoare ne-am pus pe treabă. Am popularizat ideea noastră colegilor, vecinilor și cunoscuților, am organizat o strângere de fonduri, am adunat destui bani pentru a cumpăra diferiți copăcei și a-i planta, astfel intenționând a crește cantitatea de oxigen. Cu ajutorul unor copii dornici să ajute, am mers toți în cât mai multe spații unde puteam planta copacii, ca mai apoi să ne îngrijim de ei. După o zi toridă, cu muncă solicitantă am reușit să parcurgem primul pas spre o lume mai verde, deja ne gândeam cum peste câțiva ani o să venim să stăm la picnic, la umbra lor.

Am finalizat primul pas, apoi am trecut la informarea directă a populației, atât prin conferințe, cât și prin pliante, mesaje transmise pe conturile de socializare. Astfel, i-am îndemnat pe oameni să evite uzul continuu al aerului condiționat și al caloriferelor, vara pot fi înlocuite de evantaie și consum de alimente reci, iar iarna de haine groase, alimente cât mai calde și folosirea cărbunilor ca sursă de încălzire. Transportul poate fi făcut cu mijloace de transport care nu necesită combustibil sau care consumă cât mai puțin, cum ar fi biciclete, trotinete, role și multe altele. Printre informațiile pe care le-am transmis tuturor s-au numărat și acestea: reciclarea este importantă, hârtia se dezintegrează în aproximativ un an, mucerile de țigară în 10-15 ani, iar scutecele și șervețelele umede, dar și altor produse de igienă pot să le ia și 500 de ani pentru a se dezintegra. Știu că poate sună îngrozitor, dar acestea sunt aruncate din ce în ce mai mult în natură.

Am apelat la multe organizații verzi, dar și la autorități, aceștia ne-au ajutat să lipim afișe făcute din material reciclabil biodegradabil schimbând mentalitatea oamenilor, încurajându-i pe fiecare să-și regândească modul de viață și avertizându-i de riscurile la care supun planeta.

Unii au continuat să fie nepăsători, dar prinși asupra faptei, au primit amenzi pentru nerespectarea regulilor și aruncarea gunoaielor în spații neadecvate.

Încet, încet industria a prins veste de inițiativa noastră și a încercat să ne susțină. Astfel, o sumedenie de ambalaje au fost înlocuite cu unele biodegradabile, pe străzi circulau tot mai multe mașini care funcționau pe bază de energie electrică..

Scopul nostru era atins cât de cât. În câțiva ani planeta arăta mai bine, mai multă iarbă gădila privirea și tălpițele voioase ale copiilor, copaci sănătoși și falnici îmbiau trecătorii cu umbra lor, izvoarele par a-și fi revenit, apa lor cristalină curgea aburea sticlele, iar clima era iar adecvată fiecărui anotimp. Eu și prietenii mei eram peste tot. Unde eram chemați, mergeam și puneam umărul să menținem viu procesul ocrotirii planetei. Unii ne numeau „Eroii planetei” datorită schimbărilor pe care le-am adus întregii lumi, noi știam că ne facem datoria.

DANSUL CULORILOR

Prin iarbă verde, horele dansează,
Pe strune vechi, cântecul învie,
Portul românesc, tradiție vie,
În cusături fine, poveste se scrie.

Cămașa-ncrețită, de mână țesută,
Cu motive alese, istorie ascunsă,
Zile colorate, ca florile-n vânt,
Purtate cu mândrie, din timpul lung.

Fusta zglobie, în dans se leagă,
Cu firul de soare, în dans se joacă,
Șorțul țărănesc, de răsărit străbate,
Păstrând tradiția, ca pe o icoană.

Opinci de lemn, pași bat pe drum,
În horă și joc, viața se îmbină,
Cu glas de cobză și fluier bătrân,
Se-nalță cântecul, prin satul român.

Feher Alexandra Alina

Călimara gândurilor

Giurgeanu Melisa-Carina

Titlul pus în slujba acestei scrieri, transmite pentru fiecare dintre noi, sentimente unice, personale care sugerează că jurnalul este mai mult decât un simplu caiet de notițe, este un loc al sinelui. Tema îndeamnă, așadar, la meditație.

Jurnalul este un instrument de autocunoaștere, de autodescoperire, un spațiu în care ai libertate de exprimare, pe care în viața de zi cu zi, rar o afli. Fiecare gând, fiecare emoție și fiecare vis pot fi consemnate cu sinceritate pe paginile lui răbdătoare. De ce? Vădit! Jurnalul îl putem compara cu o călimară umplută cu gânduri, o oglindă în care fiecare persoană se poate privi cu curaj, cu sinceritate, deoarece nu poate exista falsitate în paginile scrise, ci doar adevărul deplin al ființei umane. Prin reflectarea și explorarea în adâncul sufletului, nu doar că persoana își poate descoperi temerile, speranțele, dar află și ce motivație are pentru atingerea visurilor ei.

Mai mult decât atât, în momentele umbrite ale vieții, scrierea pe paginile jurnalului poate să transforme durerea în înțelepciune, oferă alinare, aduce speranță. Acesta devine un prieten de încredere și o sursă de bucurie. Pot spune acest lucru, deoarece în momentele diverse ale vieții, Frânturi ale unor momente de maximă durere îi venea, în răstimp, în minte. După cuvintele introductive ale doamnei diriginte, a urmat o prezentare simpatică a fiecăruia dintre elevi, prin câteva cuvinte, în încercarea de a se cunoaște unii pe alții.

Prima zi a trecut nesperat de bine, își spunea Ana.

Ana urma să locuiască în cămin, pentru a nu trebui să parcurgă 40 de kilometri din localitatea ei natală, zi de zi. A ajuns să se stabilească în cămin, și-a întâlnit cele două colege de cameră, Jessie și Andreea, copile simpatice, curajoase și sociabile.

jurnalul a devenit un loc în care am transpus sentimente de recunoștință, de dor, de spaimă, dar și năzuințe ascunse. Astfel, acesta mi-a oferit bucurie în urma revizuirii momentelor pe care cu atâta încredere le-am dăruit lui.

În paginile jurnalului găsim refugiu, izolare de lumea exterioară, putând fi noi înșine, fără să fim judecați sau criticați. Aici, în paginile lui ne lăsăm imaginația să zboare dar și să exploreze necunoscutul, fiecare pagină devenind asemenea unui tablou pictat cu pasiune, o amintire vie a călătoriei noastre spre necunoscut.

Prin urmare, notele dintr-un jurnal nu sunt doar niște cuvinte pe care le aruncăm pe hârtie, sunt mai mult decât o simplă colecție, sunt un labirint în care căutăm comorile neprețuite ale inimii care ne însoțesc în călătoria prin viață. Fiecare persoană ar trebui să-și transpună în scris emoțiile, întreg universul interior, deoarece astfel se va descoperi și va găsi îndrumare în fața incertitudinii, un obstacol inerent și des al vieții.

Cercul limitei

Vaida Alesia

Încă de mică am fost învățată că o fată trebuie să fie perfectă, să fie manierată, politicoasă, să asculte muzică clasică și să meargă la biserică regulat. Eram considerată o prințesă, fiind singura fată și cea mai mică dintre frați. Nu aveam voie să merg în multe locuri sau să fac prea multe, ceea ce mă împiedica să mă descopăr cu adevărat. Trăiam făcând ceea ce le plăcea părinților să fac. Mă conformam și le îndeplineam toate dorințele, de la concursuri pentru „Cea mai manierată fată”, la „Cea mai bună interpretare la pian”. Eram mândri de mine și le puteam citi fericirea în fiecare mișcare a ființei lor, dar eu nu puteam spune că îmi plăcea ceea ce fac și, de acest lucru, mi-am dat seama la șaisprezece ani.

Totul avea să se schimbe în ziua în care împlineam douăzeci de ani. Părinții au fost de acord să îmi ofere permisiunea de a locui cu bunicii în Kanobah, decizia lor m-a surprins nespus. În sfârșit, puteam să o descopăr pe adevărata Lilac Snaiwomran, după mult timp în care am așteptat acest lucru. Eu, Lilac, aveam lumea la picioare.

Spre deosebire de părinți, bunicii considerau că o fată trebuie să fie așa cum își dorește ea, ceea ce însemna că concursurile, rochițele și muzica clasică vor fi lăsate în trecut. Îmi plăcea să cotrobăi prin debara bunicului, deoarece mereu găseam obiecte ale căror povești erau incredibile, presărate de aventură. Pe dulapul care era acoperit cu o prelată se afla un radio în stare foarte bună care părea să aibă o casetă înăuntru. Am luat radioul și am mers să îl întreb pe bunicul despre el, dar s-a dovedit că creierul bunicului era mai uzat decât radioul, așa că am întrebat-o pe bunica. Ea își amintise perfect despre el, spuse că banda magnetică din interior ascundea piesa ei preferată. După ce îl porni, cu degetele tremurânde, o muzică cu totul diferită de ce mai auzisem până atunci umplu încăperea. Am aflat că se numea muzică rock și că era foarte ascultată de tinerii din anii 80'. Am devenit foarte interesată de acest gen muzical, descoperind că a devenit chiar unul dintre cele mai frecvent ascultate, indiferent de stare, moment sau companie. Începusem să îmi descopăr în versurile acelor melodii propriul stil vestimentar și activitățile care îmi plac, pasiunile pe care le am și, nu în ultimul rând, calitățile pe care le dețin. De asemenea, descoperisem că doresc să devin judecător. Eram foarte hotărâtă să îmi realizez visul, dar ironia sorții făcuse ca o invazie a animalelor să apară.

Consider că modul în care majoritatea dintre noi le tratau le-a pus capăt oricărui gând pașnic pe care îl aveau, s-au mobilizat și acum vor să radă rasa umană de pe fața pământului. Fiind cam singura care putea procura ceea ce oamenii aveau nevoie, deoarece în sat erau doar bătrâni și câteva familii cu copii mici pe ici-colo, îmi riscam viața în fiecare zi cățărându-mă pe clădiri sau folosind Clotofomtasoemina pentru a-i adormi pe urșii înarmați ce se aflau la fiecare pas. Regulile erau destul de simple pentru cei din Comitetul de Exterminare a Rasei Umane, pe scurt C.E.R.U, dacă te prindeau afară pe străzi sau chiar în propria curte erau două moduri de a fi pedepsit. Ori erai transformat în animalul pe care l-ai rănit, ori erai executat, așa că trebuia să am grijă să nu fiu prinsă, deoarece chiar nu mi-ar fi făcut plăcere să fiu o muscă, iar Garda Porcilor Mistreți să fugă după mine încercând să îmi vină de hac. Mereu când distribuim produsele familiile respective, acestea îmi ofereau o sumă destul de mare de bani, apreciind astfel efortul pe care îl depuneam. Din banii câștigați cumpăram medicamente și ceea ce mai aveau nevoie bunicii mei, iar restul îi puneam deoparte sperând ca lumea să revină la normal și să îmi pot îndeplini visul.

Cu toate acestea nu pot spune că acest eveniment spontan care a făcut ca aproximativ jumătate din populația din Kanobah să fie alcătuită din animale, mi-a adus doar neplăceri. Datorită lui am descoperit de ce sunt capabilă, iar oamenii care mă privesc cu atâta admirație și mulțumire că le ofer ajutorul necesar pentru a supraviețui, îmi face inima să se bucure motivându-mă să continui ceea ce fac.

Într-o zi obișnuită în care mă pregăteam să ies iar pentru a procura cele necesare, un zgomot sfâșietor se auzi, iar în jurul fiecărei case apăru ceva asemănător unei cuști de culoare roșie, de o strălucire orbitoare care emana un gaz de o toxicitate mortală. Observam cu oamenii încep să cedeze, iar fără a mai sta pe gânduri am mers să îi caut pe Tat'mare și Mam'mare. Din nefericire, ajusesem prea târziu în grădină, iar singura care putea fi salvată era bunica. Am mers împreună în subsol unde bunicul construisese un tunel cu mai multe direcții. Prima ducea în Holfendutch, unde se afla casa părinților mei, a doua ducea în centrul orașului, iar a treia ducea în buncărul Tahenswan..

O luasem pe a treia rută analizând șansele ca buncărul să fie invadat de animale și să fim prinse. În spatele nostru începeau să se audă zgomote, care eram foarte sigură că provin de la Garda Porcilor Mistreți. Probabil verificau fiecare casă și au descoperit tunelul, astfel gândindu-se că ne-am dus pe acolo. Am accelerat pasul văzând că nu mai este mult până la ușa buncărului. Am intrat, asigurându-ne că nu face prea mult zgomot și securizând ușa. Nu părea să fie nimeni, așa că am început să inspectez fiecare colțișor. Era destul de bine aprovizionat și părea destul de sigur, dar bineînțeles că nimic din ceea ce făceau oamenii nu era sigur, deoarece animalele, sau cum ar vrea ele să le zicem „Comitetul de Exterminare a rasei umane”, aveau o tehnologie de care nimeni nu mai auzise vreodată.

Nimic nu le putea sta în cale...

Buncărul avea câteva zone care trebuiau reparate, iar având în vedere că era echipat cu cele necesare pentru repararea lui, m-am apucat de treabă. O placă metalică destul de mare era desprinsă din perete, aproape că stătea să cadă. Încercând alături de Mam'mare să o pun la loc, o sclipire apare din spatele acestuia. Gândindu-ne că poate fi ceva important, având în vedere că bunicul mereu ascundea ceva în spatele tuturor creațiilor lui, deci nimic nu era ceea ce părea, am desprins placa, iar în spatele acesteia se afla panoul de control al buncărului, care era de fapt o navă spațială Tahenswan 51A. Alături de panou se afla cartea cu instrucțiuni. După o răsfoire rapidă, am reparat ceea ce rămăsese, pornind către Nertula, noua planetă pe care va locui rasa umană.

Nu credeam vreodată că o fată care de mică a fost învățată că oamenii nu sunt capabili de lucruri mărețe, iar rolul ei pe acest pământ era să se comporte precum o prințesă și să își facă părinții fericiți, a ajuns datorită curajului ei de a ieși din cercul limitei și a se descoperi pe sine, să salveze rasa umană de la dispariție. Copilărie ne impune limite, dar tinerețea ne păstrează șansa să le depășim.

Bucuria de a fi elev

Pop Nicoleta Florina

Un nou an școlar, într-o zi de septembrie însorită și călduroasă. Max, un copil vesel, cu păr castaniu și ochi căprui ca frunzele toamnei mergea încântat de noul an școlar la noua sa școală, împreună cu fratele sau mai mare Beny care era pe clasa a IV-A.

După festivitate elevii intraseră în clase luându-și locul în bancă. Lângă Max stătea un copil blond cu ochi schimbători care părea clar mândros și plictisit.

A doua zi elevii aveau să-și cunoască cadrele didactice și noua școală. Max era o fire prietenoasă și foarte vorbăreț de aceea avea o grămadă de prieteni. Băiatul cu păr gălbui era curios cum de Max avea atâția prieteni fără să le ofere ceva în schimb și venea mereu zâmbăreț la școală.

- Cum de vi mereu fericit la școală, nu te plictisești?

- Nu. Din contră, îmi place la școală.

- Dar de ce?

- La școală îmi fac prieteni, mă joc, socializez și învăț lucruri noi. De ce nu mi-ar plăcea?

Băiatul ridică din umeri și plecă. Se citea pe fața lui ura și singurătatea în ciuda negării și rămase tăcut și retras.

Deja ajunși în gimnaziu relația celor doi băieți era la fel de rece și distantă. Max era la fel de prietenos și băiatul blond pe nume Ronald era la fel de rece cu oamenii. Profesoara, doamna Sisi, văzând singurătatea din ochii lui Ronald încerca să-l introducă în grupa clasei prin diferite activități dar, în zadar. Într-o zi doamna Sisi îl lua deoparte pe Ronald și îi spuse:

-Ronald dragă, ce se întâmplă cu tine, a trecut deja un semestru iar tu nu vrei să te împrietenești cu nimeni și nu te implici în nici o activitate, cu mine poți vorbi, va rămâne între noi, îți promit.

Băiatul nemaiputând să ducă toată suferința îi povesti profesoarei despre modul cum a fost tratat de colegi la grădiniță din pricina faptului că avea pielea mai închisă.

- Dar nu este o soluție să stai izolat, Ronald. Încearcă să te implici în tot ce facem și vei vedea că va fi bine.

În următoarele zile băiatul îi urmă sfaturile profesoarei și realiza că Max avea dreptate, chiar este o bucurie să fi elev, să înveți lucruri noi, să vorbești și să te joci cu alți copii. Viața de elev era ce-a mai bună dintre toate și trebuia să tragă de ea cât de mult putea deoarece nu se mai întoarce niciodată.

Dincolo de grădină

Vaida Alesia

Toris alerga liber printre copacii uriași din pădure fără a avea vreă reținere. Coama albă cu șuvițe liliachii flutura prin aerul proaspăt. Îl priveam de la geam sperând ca într-o bună zi să pot străbate pădurea călare pe el. Aveam multe vise, dorințe și scenarii greu de realizat deoarece eram considerată prea mică, iar lumea prea periculoasă pentru a ieși. Iubeam fotografia, pictura, natura, animalele, îmi doream din toată inima să îmi pot ocupa timpul cu ceea ce iubeam.

Ascultam muzică privind pomii care tocmai se dezmierdase-ră după o ploaie torențială. Iubeam mirosul rămas după ploaie și ploaia în sine. Momentele de genul mă inspirau să creez noi aventuri, povești și să le pun pe hârtie sau pe pânză. Azi creasem o nouă poveste despre o fată cu părul precum margaretele, traversând o lume fictivă în perioada celui de al doilea război mondial, creaturi mistice care o protejează și îi arată nevăzutul de către om. O poveste asemănătoare cu Alice din Țara Minunilor, adaptată imaginației mele. Aveam timpul necesar să o termin așa cum se cuvine, fără a fi nevoită să o întrerup brusc sau să fac o încheiere seacă. Petrecusem câteva ore bune să o termin. Valul de inspirație mă lovi atât de puternic încât dintr-o mică poveste, ajunsese o adevărată carte. Toată camera era plină de coli de hârtie care dețineau fiecare câte o secvență din povestea mea numită „Bujori de piatră”. Auzisem nechezatul micului năzdravan. Aruncând o privire pe fereastră îl observ pe Toris a cărui culoare nu mai era albă. Piciul se jucă iar în noroi, iar acum mă aștepta cu un zâmbet de băiat cuminte să îl spăl cu șamponul său preferat cu aromă de vanilie. Am coborât îndreptându-mă direct spre locul unde era peria, șamponul și furtunul. Toată rochia îmi era plină de spumă, dar măcar reușisem să îi redau culoarea pe care trebuia să o aibă. Galopa mândru prin hambar, știind că următorul pas este să îl las să fugă liber.

O luă la fugă, dar se opri în dreptul porții. Se întoarse, mă prinse cu dinții de mână și mă trase până în locul unde se aflau hamurile și șeile. Cu toate că părinții mereu îmi spuneau diferite povești despre lumea din afara grădinii, iar eu aveam o reținere, un gând provenit din mintea mea de puștoaică ascultătoare care nu încalcă cuvântul părinților, așteptam ocazia aceasta, porțița aceasta către libertate, descoperire și cunoaștere de multă vreme.

Toris arăta splendid în timp ce alerga printre copacii falnici. Știam că mă pot baza pe el, știa pădurea pe de rost. Fiecare drum, fiecare căbănuță îi era cunoscută, ba chiar se opri în dreptul uneia, unde se afla un domn mai învârstă.

- Bună prietene! zâmbi domnul.

Toris nechează, iar domnul își îndreaptă privirea asupra mea.

- Tu trebuie să fii prietena lui, așa e?

- Da, numele meu este Agatha Simmer.

- Ești fiica îngâmfatului domn Larry presupun.

- Așa este.

- Eu sunt domnul Wrinck, Wiliam Wrinck, dar îmi poți spune Will.

- Încântată de cunoștință, Will. Tatăl meu mi-a povestit câte ceva despre dumneavoastră. Spunea că sunteți un singuratic nebun care trăiește cu verighetele .

- Frumoasă poveste, dar te asigur că înafară de faptul că am construit case pentru verighetă pentru a putea oferi ghinde și nuci, alte povești sunt doar invenții. Dar totuși Agatha, cum de te-au lăsat ai tăi să străbați această pădure?

- Adevărul este că ei nici măcar nu știu că sunt aici.

- Îți sugerez să te bucuri de aceste priveliști. În câțiva ani bătrânii aceștia vor fi tăiați. Și pe lângă asta, ai grijă să ajungi la timp acasă. Larry va scoate fum pe urechi precum trenul dacă nu te găsește.

Will își aprinse un trabuc, pufăii din el și se uită la Toris care păștea iarba liniștit.

- Ce ai zice de o felie de plăcintă cu mere?

- Sigur, am încuviințat din cap.

M-am așezat la masa din bușteni alături de domnul Wrinck. Plăcinta arăta delicios. O servise alături de un pahar proaspăt de lapte. Mi-a povestit despre istoria acestei păduri și despre vrăjitoarele care acum câțiva zeci de ani obișnuiau să își țină ritualurile aici. Eram atât de captivată încât nu realizasem cât de târziu se făcuse. I-am mulțumit pentru tot, și împreună cu Toris ne-am îndrept spre casă.

Iarna, mereu surprinzătoare

Matei Paula Gabriela

Iarna, acea perioadă a anului în care parcă viața bate filmul. Anotimpul care transformă totul într-o magie continuă, revărsată în repezi valuri asupra sufletelor și așezărilor omenești. Cât despre exterior, la verandele locuințelor se pot observa puștani care se înghesuie pentru a lua parte la valsul fulgilor de nea, înlocuind ringul de dans, cu sticla opacă a ferestrelor. Ramurile arborilor încercate de asprimea gerului, acoperite de greutatea grupurilor de steluțe argintii și strălucitoare, încearcă din răspuțeri să-și păstreze imaginea elementului impunător al naturii. În întregul lor, ramurile oferă privirii ființelor un tablou splendid.

Stratul alb de mătase al fulgilor de nea, acaparând pătrunzător și încrezător, solul veștejit de vântul aspru specific acestei perioade, prin frânturile purului așternut care se formează odată cu trosnetul pașilor, lasă să răzbată strigătele disperate ale pământului rămas fără pic de vlagă.

Privirile de pe chipul firav al ființelor, se ațintesc asupra bolții cerești, care se luminează odată cu apariția siluetelor copleșitoare formate de pactul stelelor strălucitoare, acest spectacol de lumini, oferind cerului sentimentul de unicatitate. Mireasma gerului purtată de-a lungul aleelor, dăruind aerului prospețime și purificare.

Pentru întreaga comunitate a creștinilor de pretutindeni, acest maiestuos anotimp este marcat de cea mai divină sărbătoare a anului și anume Nașterea Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Odată cu sosirea ultimului tren al anului, se anunță și agonul cu data de 24 Decembrie, data care aduce cu ea Ajunul Crăciunului. În pregătirea acestei zile sfinte de sărbătoare, duduile gospodăriei încep să rânduiască bucatele alese pentru bogata masă de Crăciun, iar desertul speciic neamului nostru, cozonacul, oferă odăilor o mireasmă plăcută și ispititoare, infiltrând în sufletele ființelor umane, tihna și devotamentul. De asemenea, în această distinsă seară, tinerii îmbracă cu mândrie porturile populare specifice rădăcinilor de proveniență, pornind în pas vioi să vestească Nașterea Domnului, cu ajutorul solemnelor colinde. Totodată, se zvonește din moși strămoși faptul că, fiecare colindător aflat pe lungul ulițelor la asfințit, reprezintă chipul îngerilor. Astfel, la fiecare gospodărie în care Domnul este laudat, urătorii primesc drept răsplată o multitudine de cozonaci, nuci, portocale și nu în ultimul rând bostani, pentru a fi sănătoși tot anul.

De amintit este și tradiția mersului cu capra sau cu ursul, obicei sacru care datează încă de pe vremea strămoșilor, care încântă fiecare locatar cu muzicalitatea tobelor, jocul personajelor și cromatica oferită de costumele și podoabele specifice acestor ținute

De asemena, la miezul nopții se spune că idolul tuturor copiilor, Moș Craciun, își face apariția pe sania lui fabuloasă trasă de renii lui voinici, onorând din desaga plină de daruri, fiecare dorință aflată pe scrisorile lecturate, de lângă farfuria viu decorată cu fursecuri și cana plină de lapte cald, gata pentru a fi savurat.

În dimineața zilei de 25 decembrie, cetele de creștini se adună de la mic la mare, intrând în casa Domnului pentru Sfânta Liturghie, onorată de preotul fiecărui sfânt locaș. Odată cu lăsarea întunericului, membrii familiei, îndepărați de casa strămoșească, se reunesc în jurul mesei îmbelșugată cu bucate alese. Toate aceste momente prețioase petrecute împreună, ne umple inimile cu multă credință și liniște, pentru provocările din noul început calendaristic.

Așadar, peisajele mirifice demne de basm, pictate de al nostru Mântuitor și timpul petrecut alături de cei dragi sufletului nostru împreună cu tradițiile și obiceiurile din moși strămoși, oferă acestui anotimp, un farmec deosebit.

Galanthus

Vaida Alesia Roxana

Razele soarelui ne dezmierdau chipurile somnoroase, încărcându-ne de energie pentru începerea unei noi zi. Păsările zburau în jurul nostru, spunându-ne să ne trezim, chicotind cu vocile lor ascuțite, parcă puțin deranjante.

Am auzit-o trezindu-se și m-am întors spre ea pentru a o putea întâmpina. Zâmbetul ei cald radia mai tare decât orice rază de soare, iar energia ei era molipsitoare. Spunea „*Bună dimineața, dragi frățiori și surioare!*” cu o încântare pe chipul ei blajin, fapt care mă făcea și mai mult să o iubesc, să fiu recunoscător că e sora mea.

Dintre toți copiii florilor aflați în grădina doamnei Renfane, sora mea, Galanthis era în ochii mei cea mai frumoasă și mai delicată, iar nedumerirea ce nu mă lăsa să mă odihnesc era de ce bătrâna doamnă Renfane nu o complimenta așa cum făcea cu ceilalți copii ai ei. De fiecare dată când ieșea pe ușa din lemn de culoarea caramelului, gârbovită, coborând cu atenție treptele din piatră, alături de stropitoarea în formă de ciupercă, se îndrepta spre copiii Crinilor, Viorelelor, Trandafirilor și ai Lalelelor, zâmbind spre ei și atingându-le petalele pline de viață, complimentând mirosul parfumat, culorile vibrante și petalele catifelate.

Când venea rândul nostru să ne dezmierdăm sub jetul de apă rece, bătrâna nu spunea nimic, nici despre parfumul nostru, nici despre petale. Aveam o stare de mâhnire greu de descris în cuvinte, nu eram apreciați pentru frumusețea pe care o consideram unică și pe care doar suratele noastre de sânge o au.

Plecându-mi capul plin de tristețe, o lumină criantă a căzut precum o stea în mijlocul grădinii. Și-a ridicat o mână, apoi și-a înfipt piciorușele în iarba proaspăt cosită, începând să meargă împleticit prin grădină. Privea în jur, analizând fiecare copil al florilor.

Era mai mică decât noi, nu părea a ști vorbi prea bine. Își învărtea o şuviță de păr bălai printre degete, în timp ce ochii mari de culoarea mierii inspectau fiecare floare. Se împiedica în rochița lungă, o tentă gălbuie cu model solar. Copiii îi zâmbeau, etalându-și splendoarea.

S-a îndreptat spre noi, punându-se turcește în iarbă. Ne-a privit, înclinând capul într-o parte. Mânuțele ei dolofane s-au întins spre Galanthis luându-i corpul firav în palme. Fetița a râs, iar draga mea soră și-a ridicat căpșorul alb, arătând astfel precum o crăiasă a zăpezii în lumina emanată de micuță.

Fetița s-a ridicat, încă ținându-mi cu mare grijă sora în palme. A ridicat privirea spre cer, chicotind și a așezat-o pe Gal în părul bălai.

Se pregătea să se îndrepte spre casă, dar rochia lungă a micii domnițe a trecut peste mine, rupându-mă.

Mi-a auzit lacrimile îndurerate, s-a întors brusc și m-a privit începând la rândul ei să plângă. O lacrimă aurie a coborât pe obrazul ei, aterizând pe trupul meu ce s-a vindecat cabalistic, rășchirându-mi suferința.

- Îmi cer iertare! a spus fetița stâlcit. Aș putea să îți îndeplinesc orice dorință, pentru a-mi meremetisi greșeala.
- Vorbea cu o voce firavă, bulbucându-și ochii abia reușind să-și stăpânească lacrimile sincere.
- Nu-mi doresc nimic micuț. Mergi cu bine la tatăl tău și ai grijă de sora mea dragă, mică rază.

Părea nedumerită că doresc să nu profit de o astfel de oportunitate.

- Nu dorești petale colorate, parfum precum al Crinului, strălucire precum Laleaua ?
- Fiecare are frumusețea ei, micuț, am fost înzestrați cu ce s-a considerat că ni se potrivește, dar dacă tot dorești atât de mult să îmi îndeplinești o dorință, aș vrea să fiu primul care apare primăvara de sub zăpada cristalină, iar parfumul meu abia simțit și aspectul meu firav să-i bucure pe oameni, astfel apariția mea să îi vestească sosirea primăverii.

Micuța rază a scos din părul ei un clopoțel alb pe care l-a așezat pe creștetul firav al lui Galanthis, iar vraja a fost făcută.

Copilul a adormit pe iarba proaspătă, iar fetița s-a înălțat în văzduh fără a privi în urmă chipul precum laptele al copilului.

La trezirea ghiocelului, celelalte flori dispărură fără urmă, în locul lor acum era doar o plapumă de nea...

Biblioteca În acțiune

Chipul mamei oglindit în literatură, muzică și creațiile elevilor

Activitatea „Chipul mamei oglindit în literatură, muzică și creațiile elevilor”, desfășurată la în sala media a Liceului Tehnologic „Constantin Brâncuși” Dej, a adunat elevi pasionați de poezie, desen și pictură, într-un omagiu emoționant dedicat mamelor.

Elevii au recitat poezii din literatura română, printre care creații ale lui **Mihai Eminescu, Nichita Stănescu și Ana Blandiana**, dar și versuri proprii, pline de sensibilitate și recunoștință. Momentul artistic a fost completat de interpretări muzicale emoționante, în care vocile elevilor de la **Școala Gimnazială „Mihai Eminescu” Dej** au transpus în cântec dragostea și admirația pentru mamele lor.

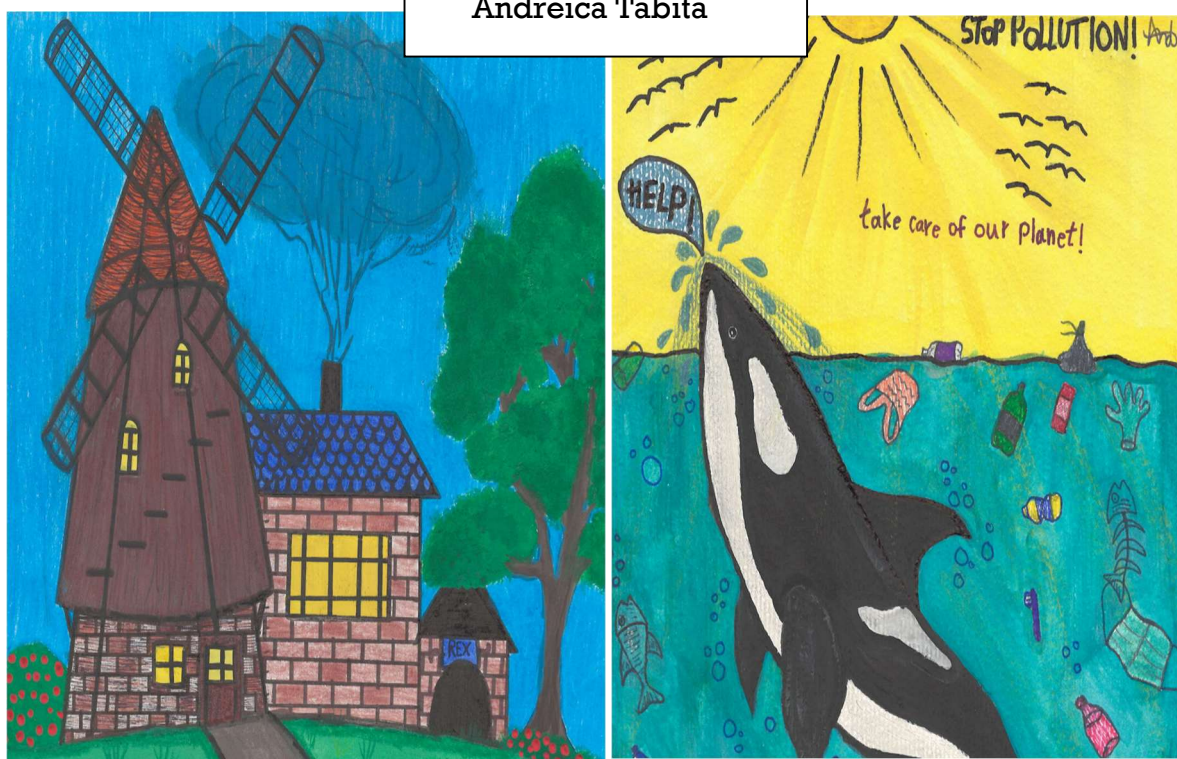
În plus, prin desene și picturi realizate cu migală, copiii și-au exprimat dragostea și respectul pentru mamele lor, surprinzând momente de tandrețe și căldură sufletească.

Atmosfera a fost una deosebită, fiecare moment reflectând emoția profundă a participanților. Prin această activitate, elevii nu doar că și-au exersat talentul artistic și literar, dar au învățat să aprecieze și să exprime în cuvinte și culori legătura specială dintre mamă și copil.

„Un mediu curat – o viață sănătoasă!”

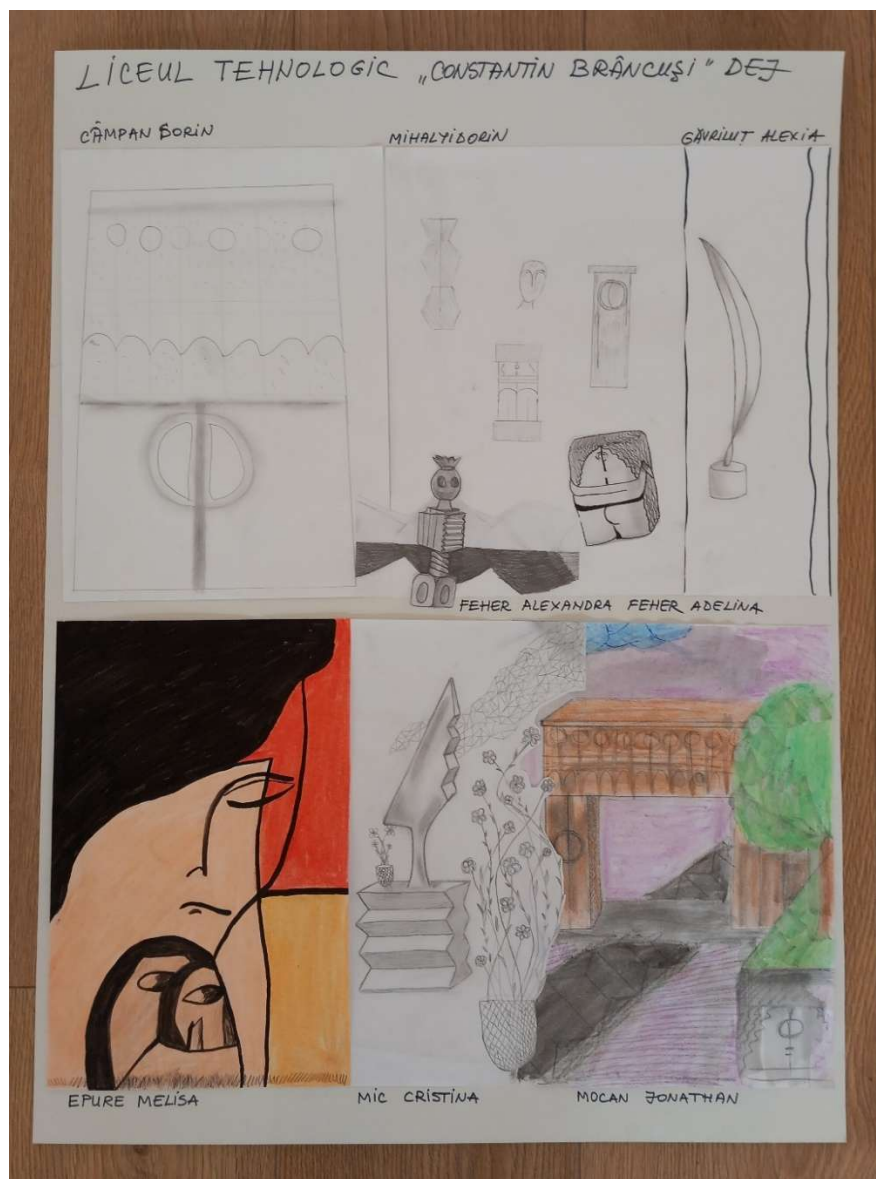
În liceul nostru s-a derulat concursul de creație - desene și pictură pe tema : „Un mediu curat-o viață sănătoasă!”. După prezentarea proiectului și a regulamentului, elevii au dat dovadă de multă creativitate și imaginație prin desenele lor. Jurizarea s-a făcut în mod obiectiv, s-a punctat originalitatea, utilizarea materialelor ecologice și mesajul transmis.

Inițierea și coordonarea concursului a aparținut dnei bibliotecar și dlui informatician al liceului, în colaborare cu profesorii diriginți.

Andreica Tabita

Omagiu lui CONSTANTIN BRÂNCUȘI

Constantin Brâncuși (1876- 1957) a fost un sculptor român cu contribuții covârșitoare la înnoirea limbajului și viziunii plastice în sculptura contemporană. El este patronul liceului nostru.

Luna februarie, ca omagiu adus marelui sculptor, a fost marcată de o serie de activități menite să aducă mai aproape de elevi și de comunitate opera și personalitatea lui **Constantin Brâncuși**. Elevii au participat la un concurs de desene pe teme brâncușiene.

Biblioteca școlară a găzduit o expoziție cu desenele și picturile realizate de elevii liceului.

Ziua Internațională a Cititului Împreună

În fiecare an, Ziua Internațională a Cititului Împreună (ZICI) aduce laolaltă copii, tineri și adulți din peste 170 de țări, pentru a celebra puterea lecturii cu voce tare. Evenimentul încurajează cititul ca activitate socială, promovând plăcerea de a împărtăși povești, idei și emoții prin intermediul cărților.

Anul acesta, elevii liceului nostru au marcat această zi specială printr-o întâlnire plină de entuziasm în biblioteca școlii. Cu nerăbdare și pasiune, fiecare participant a adus o carte preferată, alegând un pasaj care i-a inspirat sau impresionat de-a lungul timpului. Atmosfera a fost una deosebită, încărcată de emoție și curiozitate, pe măsură ce vocile elevilor au dat viață paginilor.

Cititul cu voce tare nu este doar un exercițiu de dicție sau de intonație, ci și un mod prin care învățăm să comunicăm mai bine, să ne exprimăm ideile clar și să dezvoltăm empatie față de personajele și poveștile pe care le descoperim. Fiecare elev a adus în fața colegilor săi un fragment dintr-o carte care l-a marcat – de la povești clasice, la romane contemporane sau poezii emoționante. Printre autorii citați s-au numărat Mihai Eminescu, J.K. Rowling, Ion Creangă și Antoine de Saint-Exupéry.

Experiența de a citi cu voce tare are multiple beneficii. Pe lângă dezvoltarea vocabularului și a capacității de înțelegere, această activitate stimulează creativitatea și gândirea critică. De asemenea, creează un sentiment de comunitate și încurajează schimbul de idei și opinii între cititori. Elevii au avut ocazia să discute despre fragmentele alese, să își exprime gândurile și să descopere perspective noi asupra cărților prezentate.

Succesul acestui eveniment ne-a demonstrat încă o dată că lectura rămâne una dintre cele mai valoroase activități, capabilă să ne unească și să ne inspire. Elevii au plecat din bibliotecă nu doar cu noi recomandări de lectură, ci și cu dorința de a transforma cititul cu voce tare într-un obicei constant.

Prin organizarea unor astfel de momente, ne dorim să promovăm dragostea pentru cărți și să cultivăm plăcerea lecturii în rândul elevilor noștri. Ziua Internațională a Cititului Împreună a fost, fără îndoială, un prilej minunat de a celebra magia cuvintelor și de a redescoperi bucuria poveștilor împărtășite.

Sperăm ca acest eveniment să devină o tradiție în liceul nostru, inspirând și alte generații să descopere bucuria lecturii împreună. Până la următoarea ediție, mesajul rămâne același: ***Cititul unește minți și suflete.***

De la cititorii noștri!

Prințesă de cartier – Bianca Igna

Ai avut vreodată impresia că unele lupte se poartă mai mult în mintea noastră decât în realitate?

Prințesă de cartier, romanul scris de Bianca

Igna și apărut la editura Napoca Star în 2020, ne invită într-o astfel de lume – una unde emoțiile, traumele și alegerile interioare pot crea adevărate labirinturi ale minții.

Încadrându-se în genul thriller psihologic, cartea urmărește povestea lui **Astrid Darkness**, o anti-eroină curajoasă, dar marcată de un trecut greu. Lumea în care trăiește este una fantastică, dar profund simbolică – plină de tensiuni, pericole, dar și descoperiri interioare. Astrid nu se luptă doar cu ceea ce o înconjoară, ci și cu propriii „demoni”.

Pe lângă atmosfera tensionată, romanul surprinde și o poveste de dragoste subtilă și atipică. Relația dintre Astrid și Patrick, liderul unei echipe rivale, este una marcată de absență, tăcere și întrebări. Autoarea nu oferă răspunsuri directe – cititorul este cel care trebuie să le caute printre emoțiile și gesturile celor doi.

Suspansul, întorsăturile de situație și simbolurile care împânzesc romanul fac lectura una captivantă, care te ține cu sufletul la gură. În același timp, romanul scoate la lumină temeri, speranțe, forme neașteptate ale iubirii și modul în care trecutul modelează prezentul.

Dacă ești în căutarea unei cărți care să te provoace, să te țină în priză și să îți dea de gândit, *Prințesă de cartier* este o alegere perfectă.

Anateea Pop

Miss Peregrine Căminul copiilor deosebiți - Ransom Riggs

Seria „Miss Peregrine Căminul copiilor deosebiți” scrisă de Ransom Riggs este o trilogie captivantă (cu două cărți suplimentare) care îmbină perfect suspansul, magia și misterul, într-o poveste despre copii cu abilități speciale și despre aventura de a descoperi cine suntem cu adevărat.

1. *Miss Peregrine Căminul copiilor deosebiți* - Primul volum introduce cititorii în lumea fascinantă a copiilor cu abilități extraordinare. Jacob Portman călătorește în căutarea adevărului despre trecutul misterios al bunicului său, descoperind o lume ascunsă și misterioasă, plină de copii „deosebiți” care trăiesc sub protecția unei femei enigmatice, Miss Peregrine.

2. *Orașul pustiu* - În al doilea volum, Jacob și prietenii săi sunt nevoiți să găsească refugiu într-o Londra devastată de război, în timp ce Miss Peregrine luptă să-i salveze de o amenințare care devine tot mai mare și mai periculoasă. Tensiunea și aventura cresc, iar relațiile dintre personaje sunt puse la încercare.

3. *Biblioteca sufletelor* - A treia carte din serie ridică acțiunea la cote maxime. Jacob și echipa sa pornesc într-o misiune periculoasă pentru a salva copiii „ciudați” răpiți și a înfrunta forțe malefice care amenință întreaga lor lume. Misterul este tot mai adânc, iar conflictele din interiorul grupului sunt tot mai intense.

4. *Harta zilelor* - Această carte suplimentară adaugă mai multe povești din universul *Miss Peregrine*, dezvăluind mitologie suplimentară și detalii fascinante despre lumea ciudaților. Fanii seriei vor fi încântați să afle noi informații care completează tabloul poveștii.

5. *Divanul Păsărilor* - Continuarea trilogiei duce personajele într-o nouă aventură, în care noi provocări le pun la încercare abilitățile și legăturile. În acest volum, lumea ciudaților devine și mai complexă, iar misterul și magia sunt la un nivel mai adânc.

Nu lăsa numărul mare de volume sau grosimea cărților să te sperie! Știu că la început pare că te așteaptă o „provocare literară” de proporții, dar nu te panica – fiecare pagină îți va dezvălui o poveste fascinantă care te va face să uiți de greutatea cărții. De fapt, vei rămâne atât de prins de aventurile ciudaților încât vei dori ca fiecare volum să fie chiar mai gros! Așa că ia-ți o cană de ceai, un loc comod și lasă-te purtat de magie. Cine știe? S-ar putea ca, la final, să îți placă atât de mult încât să vrei să le citești pe toate de la început!

Fehér Alexandra

EDUCAȚIE ȘI ȘTIINȚĂ

Proiectarea asistată de calculator

(PAC) sau CAD, aduce numeroase beneficii în proiectarea pieselor mecanice, inclusiv creșterea productivității, reducerea timpului de proiectare, îmbunătățirea calității design-ului, facilitarea colaborării și a menținerii documentației, precum și optimizarea costurilor și a proceselor de fabricație.

Beneficiile principale:

- **Creșterea productivității și reducerea timpului de proiectare:**

Software-ul CAD permite crearea rapidă și precisă a modelelor 3D și a desenelor 2D, inclusiv a pieselor și ansamblurilor complexe, ceea ce accelerează considerabil procesul de proiectare.

- **Îmbunătățirea calității design-ului:**

Software-ul CAD permite efectuarea de analize avansate, cum ar fi simularea mișcării și a solicitărilor, identificarea și corectarea erorilor în stadii incipiente ale proiectului, ceea ce duce la produse finale mai fiabile și eficiente.

- **Facilitarea colaborării și menținerea documentației:**

Software-ul CAD oferă instrumente pentru gestionarea datelor de proiectare, facilitând interacțiunea dintre membrii echipei și controlul actualizărilor produselor.

- **Îmbunătățirea comunicării între departamentele unei firme prin utilizarea documentației de producție**

Documentația proiectelor realizate în CAD este completă și ușor de citit de către departamentul de producție. Desenele de execuție sunt la scară și foarte exacte, eliminând astfel erorile ce ar putea fi create de o interpretare greșită a desenelor sau de cotele de execuție incomplete.

- **Optimizarea costurilor și a proceselor de fabricație:**

Software-ul CAD include funcții de estimare a costurilor și verificare a fabricabilității, ajutând la identificarea și eliminarea potențialelor probleme înainte de producție, ceea ce reduce costurile și timpul de producție.

- **Crearea de liste cu necesarul de materiale și accesorii**

Odată ce ai finalizat proiectarea, poți genera liste ce conțin necesarul de materiale și accesorii pentru proiectul realizat. Astfel devine mult mai ușor să lansezi comenzi corecte și complete către furnizori.

- **Posibilitatea simulării și testării virtuale:**

Software-ul CAD permite simularea comportamentului pieselor și ansamblurilor în diferite condiții de utilizare, fără a fi nevoie de prototipuri fizice, economisind timp și resurse.

- **Crearea de modele 3D**

Dacă ai încercat vreodată să creezi manual un model 3D, cu siguranță știi cât este de dificil și cât de mult timp durează. Un soft CAD poate transforma proiectul tău 2D în unul 3D în câteva secunde.

Pe lângă toate aceste avantaje, softurile CAD au dezavantajul că ai nevoie de proiectanți cu pregătire și experiență în utilizarea acestora sau trebuie să fii dispus să aloci timp și bani pentru a pregăti pe cineva în acest sens.

Fișierele CAD se pot integra cu softuri CAM (fabricarea asistată de calculator), pentru o automatizare completă a fabricii

În concluzie, utilizarea PAC / CAD în proiectarea pieselor mecanice aduce un avantaj competitiv semnificativ, permițând companiilor să dezvolte produse mai bune, mai repede și la costuri mai mici.

Material cules de Badiu Gabriel Adrian

1. Comunicare deschisă și sinceră:

- Ascultă activ și validează sentimentele adolescentului, chiar dacă nu le înțelegi.
- Creează un mediu sigur în care adolescentul să se simtă confortabil să vorbească despre orice.
- Evită judecata și criticile, concentrează-te pe înțelegerea perspectivei sale.
- Folosește un limbaj adecvat vârstei și evită tonul autoritar.
- Ascultă, dar nu ezita să-ți exprimi părerea și să explici motivul interdicțiilor.

2. Încurajarea independenței:

- Oferă-i adolescentului responsabilități și oportunități de a lua decizii.
- Permite-i să exploreze interesele și pasiunile sale.
- Ajută-l să își dezvolte abilitățile de rezolvare a problemelor.
- Fii acolo pentru a-l sprijini, dar nu-l controla excesiv.

3. Stabilirea limitelor:

- Stabiliți reguli clare și coerente, cu explicații.
- Fiți consecvenți în aplicarea regulilor.
- Adaptați regulile la vârsta și maturitatea adolescentului.
- Permiteți-i adolescentului să participe la stabilirea regulilor.

4. Sprijin emoțional:

- Oferă-i adolescentului un spațiu sigur pentru a-și exprima emoțiile.
- Fii empatic și înțelegător față de dificultățile sale.
- Încurajează-l să caute ajutor profesional dacă are nevoie.
- Petreceți timp de calitate împreună, implică-te în activitățile lui.

5. Auto-reflecție:

- Înțelege-ți propriile așteptări și reacții față de adolescent.
- Fii conștient de propriile emoții și comportamente.
- Caută sprijin profesional dacă te simți depășit de situație.

Prof. cab. As. Psih. Zdrâncu Daniel

Sfaturi pentru părinții cu copii adolescenți

Pentru părinții cu copii adolescenți, comunicarea deschisă și sinceră este esențială. Ascultarea activă și înțelegerea perspectivei adolescentului, chiar dacă nu ești de acord cu ea, pot consolida relația. Încurajarea independenței, stabilirea unor limite clare și oferirea sprijinului emoțional sunt, de asemenea, importante.

Fii atent la semnalele pe care ți le oferă adolescentul !

Schimbările sunt des întâlnite și nu sunt deloc ceva anormal. Totuși, o schimbare de lungă durată sau drastică în felul în care se comportă sau în ceea ce privește personalitatea sa e ceva care ar putea semnala probleme.

De aceea, e indicat să fii atent la schimbările de tipul:

- creștere/pierdere excesivă în greutate;
- probleme de somn;
- schimbări drastice ale personalității;
- glume despre sinucidere, amenințări referitoare la sinucidere;
- semne ale consumului de droguri, tutun și alcool;

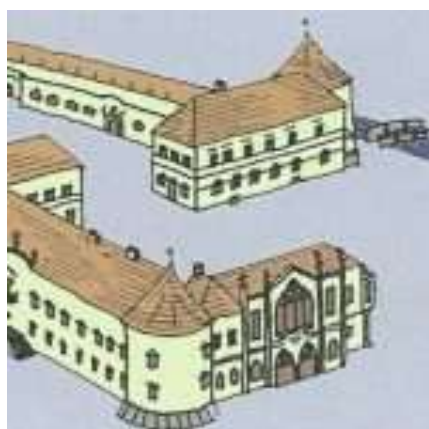
Când intervin schimbări de acest tip, de cele mai multe ori e nevoie și de părerea unui specialist, de regulă un psihoterapeut/psiholog care să fi lucrat cu adolescenții și cu problemele acestei vârste

Respectă confidențialitatea adolescentului. Oferă-i spațiu și încredere !

Pentru a-ți ajuta adolescentul să devină adult, e nevoie să-i oferi intimitate și spațiu personal. Dacă observi anumite probleme/schimbări drastice de comportament (ca acelea expuse mai sus), atunci e cazul să intervii și poți invada confidențialitatea copilului prin intermediul unor discuții.

Dar, în general, e-mailurile, mesajele, conversațiile, apelurile telefonice și însăși camera copilului ar fi indicat să fie confidențiale, pentru că țin de intimitatea și nevoile lui, iar în condițiile în care nu există nimic care să ridice suspiciuni, nu e cazul ca dreptul său la spațiu să fie încălcat.

De asemenea, adolescentul nu e nevoit să împărtășească părinților toate gândurile și trăirile sale. Da, ca părinte e normal să știi unde se duce adolescentul, cu cine, când se va întoarce și ce își propune să facă – dar, din nou, nu e necesar să cunoști toate detaliile

REVISTA LICEULUI**ISTORIA CASTELULUI
BANFFY****FRÂNTURI DE
ISTORIE**

Domeniul de la Bonțida (atestat documentar în 1263) intră în posesia familiei Bánffy în 1387 ca donație de la regele Sigismund de Luxemburg, aflându-se în proprietatea familiei până la naționalizare.

Începuturile construcției castelului sunt neclare datorită lipsei surselor scrise, dar într-o primă fază s-a ridicat aici un conac, care între 1668-1674 a fost fortificat de către Dénes (Dionisie) Bánffy, cumnatul principelui Mihai Apafi I, cu un zid de incintă patrulater, întărit la colțuri cu turnuri circulare, respectiv cu un turn de poartă pe latura estică a incintei. După execuția în 1674 a lui Dénes, lucrările de construcție au fost continuate de fiul acestuia, György (Gheorghe).

În 1735 castelul renaștentist a fost moștenit de Dénes Bánffy, care după o perioadă petrecută la curtea din Viena s-a întors acasă în 1747 ca Marele Comis al împărătesei Maria Terezia și a inițiat o amplă transformare în stil baroc a ansamblului: între 1747-1751 a construit curtea de onoare cu plan în formă de U (grajd pentru cai, maneaj, remize pentru trăsurile), decorată cu o galerie de statui de inspirație mitologică realizată de sculptorul Johannes Nachtigall. Apoi a construit aripa nordică a clădirii principale, renovată și finalizată între 1784-1786 de fiul său, guvernator al Transilvaniei György Bánffy (care a construit și Palatul Bánffy din Cluj).

În 1820 József (Iosif) Bánffy a demolat turnul de poartă renaștentist existent până atunci, din materialul de construcție rezultat ridicând, în 1821, moara de apă cu șase roți din apropierea castelului. În anii 1830 a refăcut cele două aripi estice în stil neoclasicist și a transformat grădina barocă a castelului în parc romantic, respectiv în 1855 a modificat în stil neogotic fațadele vestice ale clădirii principale și ale bucătăriei la care este anexat turnul cu orologiu.

Ultimii trei proprietari, printre care și scriitorul politician Miklós Bánffy, au încercat să păstreze castelul în starea în care l-au moștenit.

În cel de-al Doilea Război Mondial, aripa de nord a castelului a fost utilizată ca spital militar și magazie de către trupele naziste, care l-au incendiat odată cu retragerea din România,

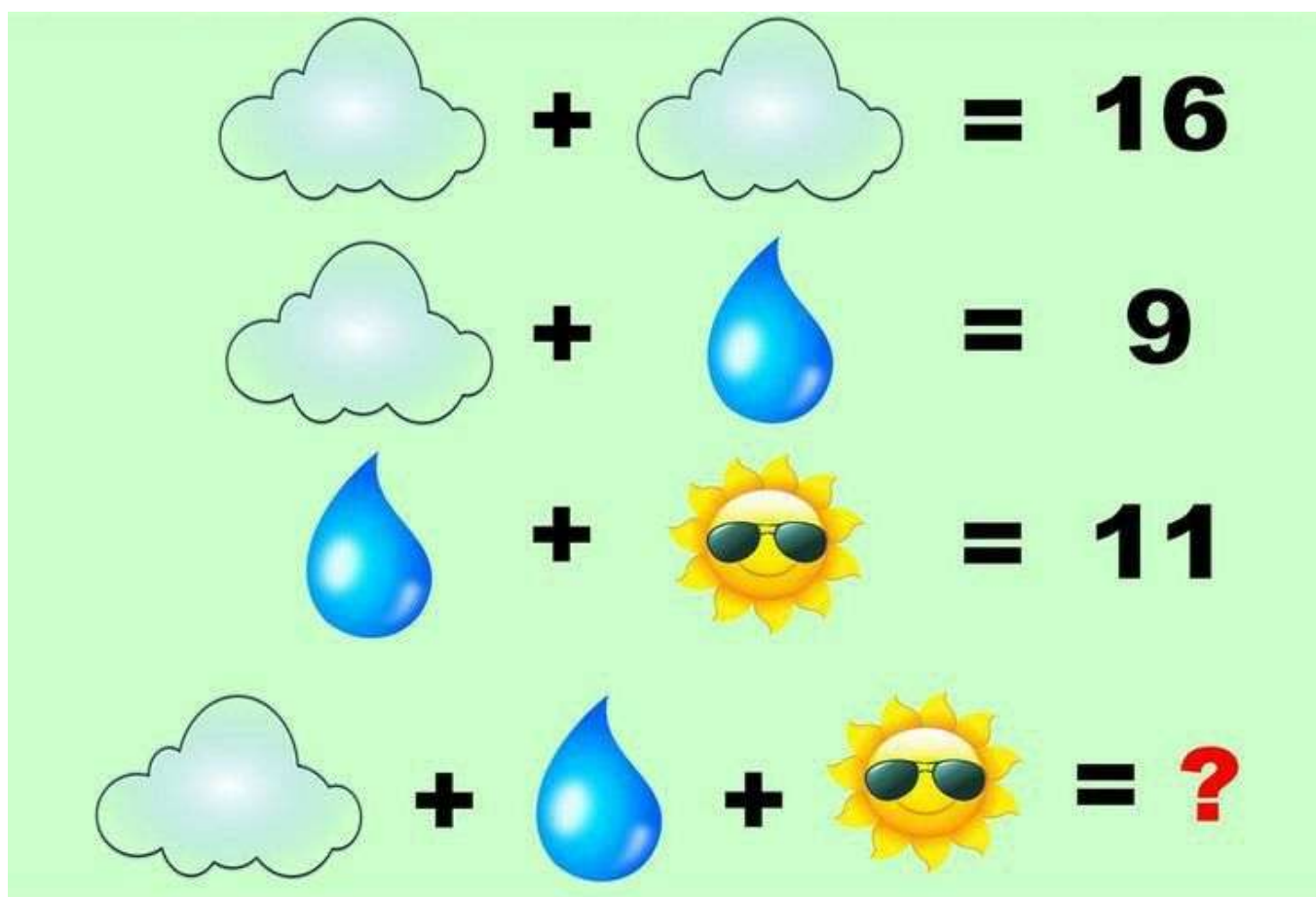
corpul principal și aripa vestică pierzându-și acoperișurile și o parte din planșee. Castelul a fost golit de mobilier, opere de artă și volumele care alcătuiau biblioteca familiei Bánffy, însă convoaiele cu obiectele confiscate de către trupele germane au fost bombardate, toate acestea pierzându-se.

După naționalizare, castelul a fost preluat de Ministerul Agriculturii, în incintă mutându-se Stațiunea de Mașini Agricole și Tractoare Bonțida. În clădirea Miklós s-au instalat birouri și locuințe pentru angajați, în bucătărie cantina (care se aprovizionează cu lemne din parcul istoric), iar în grajduri un club, după ciopârțirea fântânii cu cal, alături de stema familiei de pe poarta principală. Și sătenii au măcinat castelul, cărând materiale de construcție, statuile sau piesele descoperite (statuete și medalii din bronz, lămpi din sticlă și bronz găsite în clădirea Miklós, unde contele a avut un „muzeu personal”).

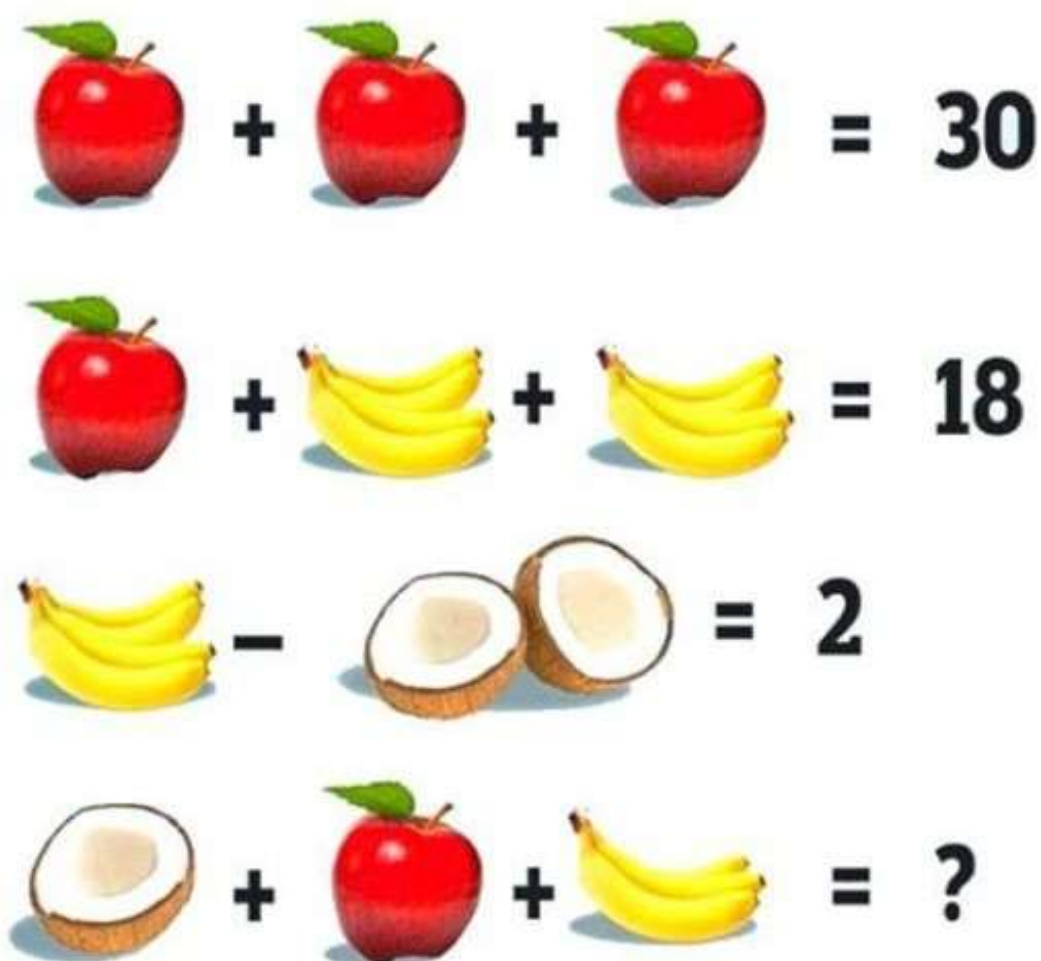
Pentru salvarea ansamblului, Direcția Monumentelor Istorice a încercat în anii '60, să convingă fie uzina Herbák János, fie Universitatea Babeș-Bolyai să preia castelul, pentru a-l transforma în casă de odihnă pentru muncitori sau studenți, însă acestea au refuzat, singurul interesat de monument fiind Studioul Cinematografic București, care a filmat aici *Pădurea Spânzuraților*, în regia lui Liviu Ciulei. Abia în 1968 s-au făcut unele intervenții la castel, prin executarea unei plăci de beton armat și a șarpantei peste corpul principal, însă, în 1972 acestea au sistat, procesul de ruinare reluându-se. În anii '80, în grajduri a funcționat o ciupercărie, în clădirea Miklós o crescătorie de pui, în capelă o stație de îmbuteliat bere și în fosta bucătărie o crescătorie de iepuri.

După '90 Fundația Transylvania Trust a preluat prin concesiune castelul (retrocedat în 2007 familiei Bánffy), inițind o lungă campanie de restaurare și revitalizare, care continuă și în prezent.

Răzor Raul

PROBLEME DE LOGICĂ PENTRU UN ANTRENAMENT PLĂCUT!
Rezolvați ecuațiile grafice !

Invenții și inventatori

NICOLAE PĂULESCU INSULINA – invenție românească!

Fără alte cuvinte, suntem siguri că ați auzit de insulină. Dacă nu vă duce cu gândul la nimic, trebuie să știți că **insulina** este utilizată în zilele noastre pentru tratamentul diabetului.

În 1916, **Nicolae Păulescu** a dezvoltat un **extract pancreatic**, care a fost injectat unui câine cu diabet. Rezultatele au fost uimitoare! Extractul pancreatic, insulina, s-a dovedit că stabilește nivelul zahărului din sânge pentru câinele diabetic. În 1921, Nicolae Paulescu a brevetat descoperirea și a publicat mai multe articole în secțiunea de biologie a unei reviste franceze. Articolele sunt următoarele: „Efectul extractului pancreatic injectat prin sânge unui animal diabetic”, „Influența timpului scurs de la injectarea intravenoasă unui animal diabetic” și „Efectul extractului pancreatic injectat prin sânge unui animal”.

Indiferent de eforturile sale, Nicolae Paulescu nu a fost recunoscut pentru descoperirea sa. Motivul este că unii cercetători canadieni (**Frederick Grant Banting și John James Rickard Macleod**) au publicat în 1922 o lucrare privind utilizarea insulinei la oameni. Contrar lui Nicolae Paulescu, ei au susținut că au testat substanța pe oameni. Prin urmare, ei au fost cei recunoscuți pentru descoperirea insulinei. Încă o nedreptate făcută unui cercetător – inventator român!

ANA ASLAN CREMA ANTI- ÎMBĂTRÂNIRE

În zilele noastre, tinerețea este menținută nu doar prin alimentație rațională și activități fizice moderate ci și prin îngrijirea adecvată a pielii. Astfel, **cremele anti-îmbătrânire** au devenit foarte solicitate !

Ana Aslan a fost prima femeie care a creat **produse anti-îmbătrânire**. Ea a fost un strălucit medic român specialist în gerontologie, academician din 1974, director al *Institutului Național de Geriatrie** și *Gerontologie* (1958- 1988). Ana Aslan a fost cea care a dezvăluit **efectul de anti-îmbătrânire al procainei**, care se găsește astăzi în produse precum **Gerovital H3** și **Aslavital**. Personalități cunoscute precum Charles de Gaulle, John F. Kenedy, Salvador Dali și Charlie Chaplin au folosit cremele ei. În 1952, Ana Aslan a înființat primul Institut Geriatric din lume**.

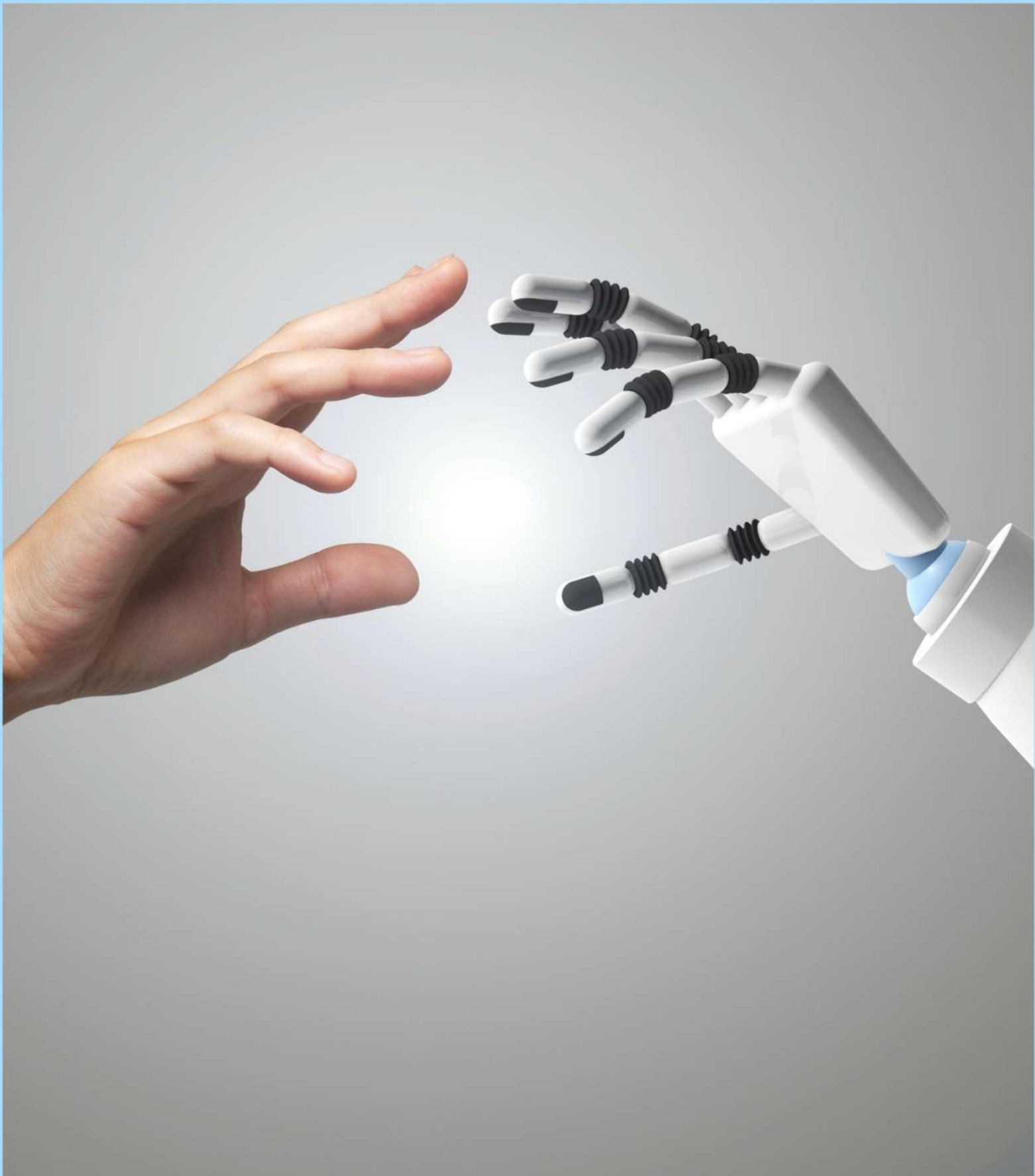
* Geriatria este ramura medicinei care se ocupă cu prevenirea, diagnosticarea și tratarea afecțiunilor fizice și mentale specifice persoanelor în vârstă (de obicei peste 65 de ani). Scopul său principal este îmbunătățirea calității vieții, menținerea independenței funcționale și îngrijirea complexă a seniorilor.

**Institutul Național de Gerontologie și Geriatrie „Ana Aslan” din București, fondat pe 22 ianuarie 1952, a fost primul institut de geriatrie din lume.

Creat la inițiativa și sub conducerea prof. dr. Ana Aslan, institutul a devenit rapid un punct de referință internațional, fiind recomandat de Organizația Mondială a Sănătății (OMS) ca model pentru instituții similare la nivel global.

Rubrică realizată de prof. Badiu Ginela

"Școala, în diversitatea ei, are un loc privilegiat - și totuși deloc de invidiat – în contextul educației de astăzi.

Școala este ceea ce trebuie să ne dorim să fie: este locul unde se modelează caractere, unde se nasc și se transformă în realitate idei, unde se dă o luptă permanentă pentru cunoaștere, unde tânărul în formare capătă aripi și se pregătește de zbor..."

Teodor Sabin Ilieș - Director

